

O₂A5

Communicatie met gescheiden ouders

---

versie 6 november 2020

Deze notitie

- legt uit wie voor de wet ouder van een kind is;
- formuleert een aantal richtlijnen waar de school zich aan zal houden om misverstanden te voorkomen;
- beschrijft de wettelijke verplichtingen van de school omtrent de informatievoorziening aan ouders

Definities van de gehanteerde termen

Wie zijn ouders van een kind?

In dit protocol worden met de term 'ouders' de personen bedoeld die volgens de wet de vader of moeder zijn. Meestal zijn dit de biologische vader en moeder, maar in de zin van de wet zijn dat niet altijd de ouders. De ouders van het kind zijn de moeder en de vader zoals hierna omschreven:

De moeder van het kind is de vrouw uit wie het kind is geboren; of die het kind heeft geadopteerd (zie art. 1:198 van het Burgerlijk Wetboek (verder BW)).

De vader is in ieder geval de man die met de moeder getrouwd was (is) toen (als) het kind geboren was (is); de man die het kind heeft erkend of geadopteerd; de man wiens vaderschap door de rechter is vastgesteld.

Wat is ouderlijk gezag?

In Nederland staan alle minderjarigen (kinderen onder de 18 jaar) onder gezag. Meestal hebben de ouders samen het gezag; het 'ouderlijk gezag' (art. 1:254 lid 3 BW jo. Art. 1:251 lid 1 BW).

Het ouderlijk gezag omvat de plicht en het recht van de ouder zijn minderjarig kind te verzorgen en op te voeden. Ingevolge het tweede lid van art. 1:245 BW wordt onder gezag echter niet alleen het ouderlijk gezag verstaan, maar ook voogdij. Dat betekent dat ook een voogd verantwoordelijk kan zijn voor de persoon van de minderjarige, het bewind over zijn vermogen en zijn vertegenwoordiging in burgerlijke handelingen, zowel in als buiten rechte (zie art. 1:245 lid 4 BW).

Is er sprake van voogdij, dan dient de school dus ook informatie aan de voogd te verstrekken.

Elke school heeft te maken met ouders met een verbroken relatie. Als ouders scheiden hebben zij in beginsel allebei het gezag over een minderjarig kind. Soms is er ook één ouder met gezag en één ouder zonder gezag over het kind. Dit kan ook het geval zijn wanneer ouders nooit getrouwd zijn.

Waar wordt gesproken over gescheiden ouders kan ook worden gelezen 'ouders met een verbroken relatie'.

Bij extreme problemen tussen de niet-samenwonende ouders kan het verstandig zijn de vragenlijst in Bijlage 1 te laten invullen door de ouders.

Stiefouder of nieuwe partner

Een nieuwe partner of stiefouder is volgens de wet geen ouder van het kind. Daarom ontvangt een stiefouder geen informatie van de school zonder toestemming van de gezaghebbende ouders.

Een school heeft de mogelijkheid om een stiefouder (of andere derde) te weren als deze een gesprek lastiger maakt of verstoort.

Communiceren met gescheiden ouders

Informatievoorziening aan gescheiden ouders

Voor de informatieverstrekking aan gescheiden ouders is van belang of een ouder het gezag heeft.

Gescheiden ouders zijn volgens artikel 377 van het BW verplicht om elkaar te informeren over de vorderingen en ontwikkelingen van hun kind. In sommige gevallen is de relatie tussen de ouders zo vertroebeld, dat goede onderlinge communicatie niet meer aan de orde is. Als de school hiervan weet, is deze verplicht beide ouders actief van informatie te voorzien. Beide ouders worden betrokken bij belangrijke beslissingen en ontvangen dezelfde informatie van de school.

Ouderavonden, gesprekken over het kind

In principe nodigt de school beide ouders uit voor ouderavonden of voor gesprekken over het kind. Het kan gebeuren dat de ene ouder niet tegelijk met de andere ouder op gesprek wil komen. Ouders met het gezag hebben in dat geval recht op een apart gesprek met de school. Dit geldt bijvoorbeeld voor een gesprek over de zorg voor het kind, maar ook voor een ouderavond.

Het tweede lid van artikel 377 van het BW geeft aan wat de consequentie kan zijn wanneer de informatie niet aan de niet met het gezag belaste ouder wordt verstrekt. Als de informatie is geweigerd, kan de school door de rechter gedwongen worden om de gevraagde informatie alsnog te verschaffen.

Ouder zonder ouderlijk gezag

De school moet de ouder zonder gezag informatie geven over belangrijke zaken over het kind of diens verzorging of opvoeding. De ouder moet daar wel zelf om vragen, de school hoeft dit dus niet uit eigen beweging te doen. De informatie kan gaan over de cognitieve en/of sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind zoals leerprestaties of medische kwesties. Hieronder valt bijvoorbeeld een schoolrapport, maar niet een uitnodiging voor een algemene ouderavond of een schoolfoto. De school moet de gezaghebbende ouder over een verzoek tot informatieverstrekking op de hoogte brengen.

De school moet de beslissing om de ouder geen informatie te geven deugdelijk motiveren.

Een school mag niet verwijzen naar de gezaghebbende ouder als de ouder zonder ouderlijk gezag informatie opvraagt.

Door een ouder zonder gezag toegang te geven tot het leerlingvolgsysteem waarin de vorderingen van zijn kinderen worden bijgehouden, voldoet een school aan haar informatieplicht.

Er is geen wettelijke bepaling op grond waarvan de school gehouden zou zijn een kennismakings- of rapportgesprek of een 10-minutengesprek te voeren met de niet gezaghebbende ouder

Correspondentie

Correspondentie moet gericht zijn aan beide met gezag belaste ouders. En dus niet slechts aan de ouder bij wie het kind volgens de Gemeentelijke Basisadministratie of volgens de door de ouder verstrekte gegevens staat

ingeschreven.

Dit geldt niet indien daarmee naar de mening van school zwaarwegende belangen van het kind geschaad zouden kunnen worden.

In uitzonderlijke gevallen mag de school weigeren om informatie met ouders te delen. De school moet hiervoor zwaarwegende argumenten hebben. Bijvoorbeeld een rechterlijke beschikking waarin staat dat het recht op informatie is beperkt of wanneer de school dit in het belang van de leerling acht. De veiligheid van het kind speelt een rol bij de afweging of de school informatie verstrekt. De school moet de ouder op de hoogte stellen van de redenen.

Update informatie

Ouders geven wijzigingen in de situatie rond het kind aan de school zo snel mogelijk door. Het doel hiervan is om praktische informatie verkrijgen over o.a. het woonadres van de ouders, om misverstanden te voorkomen en zicht te krijgen op de mogelijke gronden om een van de ouders geen informatie te verstrekken over het kind (binnen het kader van artikel 1:377c van het BW) of om ernstige complicaties (zoals bijvoorbeeld het meenemen vanuit school van het kind, tegen de gemaakte afspraken of rechterlijke uitspraken in) te voorkomen.

Onderlinge problemen tussen ouders

De school is primair gericht op onderwijs, waarbij onder meer veiligheid en rust van het kind gewaarborgd dienen te worden. Om die reden is het niet toegestaan dat ouders hun onderlinge relationele problemen of conflicten op school of via school beslechten.

Onpartijdigheid

De school heeft primair het belang van het kind voor ogen en is onpartijdig ten aanzien van problematiek die met de scheiding van de ouders te maken heeft. De school kiest geen partij tussen ouders en stelt zich neutraal op. Dat betekent dat de school zich niet mag mengen in een conflict tussen ouders.

De school hoeft soms geen informatie te verstrekken als zij daardoor haar neutraliteit verliest. Bijvoorbeeld wanneer een ouder vraagt om hem te informeren als de kinderen hun huiswerk niet maken als zij bij de andere ouder zijn of vraagt of er een verschil is in de leerprestaties van de kinderen in de weken dat ze bij de vader en de weken dat ze bij de moeder zijn.

Een school is niet verplicht om mee te werken aan een omgangsregeling of een wijziging daarvan. De school en het schoolbestuur zijn geen partij bij de uitspraak van de rechter. De omgangsregeling bindt beide ouders en het is aan hen om te zorgen dat de gemaakte afspraken worden nagekomen.

Informatie over het kind zal niet aan anderen dan aan ouders (zie art. 1:377c van het BW) worden verstrekt. Uitzonderingen op die regel gelden onder andere voor instanties als het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en de schoolarts.

Inschrijving van een leerling

Bij inschrijving van het kind op een school is een handtekening nodig van een ouder. Een wisseling van school is voor een kind een ingrijpende gebeurtenis. Daarom moeten ouders het samen eens worden over deze beslissing. Scholen zijn echter niet verplicht om van beide ouders instemming of een handtekening te vragen. Alleen als

de school weet dat één van de ouders bezwaar heeft tegen de inschrijving, mag het kind niet zomaar ingeschreven worden.

Als een conflict tussen ouders ertoe leidt dat een kind niet op een school wordt ingeschreven, beslist de rechter in de meeste gevallen dat het recht van de leerling op onderwijs groter is dan het recht van de ouders om de juiste school te kiezen. De leerling wordt dan toch ingeschreven op een school.

Wijziging geslachtsnaam

Het komt soms voor dat een ouder als gevolg van een (echt)scheiding een andere achternaam (geslachtsnaam) van het kind opgeeft aan school.

Bijvoorbeeld de meisjesnaam van de moeder of die van een nieuwe partner.

De school zal niet toestaan dat het kind wordt ingeschreven onder een andere naam dan de officiële, zonder dat beide ouders het daarover eens zijn, dan wel nadat de rechter met de geslachtsnaamwijziging heeft ingestemd.

Tot slot

Het welzijn van het kind staat voor school altijd voorop. Er kunnen zich echter situaties voordoen waarin ouders botsen met wat de school in het belang van het kind acht. In die gevallen zal het schoolteam en/of de individuele leerkracht proberen om dat probleem op te lossen. De school zal alles doen om te voorkomen dat zij in een conflict tussen ouders betrokken wordt.

BIJLAGE 1 - Vragenlijst voor niet-samenwonende ouders voor de school

(in extreme gevallen bij problemen)

Als ouders getrouwd waren, behouden zij na de echtscheiding in principe beiden het gezag over hun kind. Als ouders ongehuwd samenwoonden, heeft de moeder automatisch ('van rechtswege') het gezag over het kind. De vader die het kind heeft erkend kan samen met de moeder bij het gezagsregister van de rechtbank gezamenlijk gezag over het kind laten registreren.

Ik ben de vader/moeder van (voor- en achternaam van het kind/ de kinderen):

.....

De gezagssituatie over ons kind/onze kinderen is als volgt geregeld:

- A. Het gezag berust bij beide ouders gezamenlijk
- B. Alleen de moeder heeft het gezag
- C. Alleen de vader heeft het gezag
- D. Anders, namelijk: .....

De rechter kan bepalen (de ouders kunnen dat ook onderling bepalen) bij wie van de ouders 'de gewone verblijfplaats' van het kind is. De gewone verblijfplaats is het adres waar het kind volgens de Gemeentelijke Basisadministratie is ingeschreven.

De gewone verblijfplaats van het kind/de kinderen volgens de Gemeentelijke Basisadministratie is bij:

- A. De moeder
- B. De vader
- C. Anders, namelijk: .....

Een omgangsregeling tussen het kind en 'de andere ouder' kan na onderling overleg van de ouders geregeld worden. In andere gevallen bepaalt de rechter de omgangsregeling.

Soms ontzegt de rechter één van de ouders het recht op omgang.

Is er sprake van een omgangsregeling van het kind/de kinderen met de ouder bij wie het/ze volgens de gemeentelijke basisadministratie niet woont/wonen?

- A. Nee
- B. Ja, de omgangsregeling is:
  1. Bepaald door de rechter
  2. Onderling afgesproken
- C. Anders, namelijk: .....

Ik geef als ouder uitvoering aan de volgende omgangsregeling:

.....

Heeft de rechter een van de ouders het recht op omgang met het kind/de kinderen ontzegd?

- A. Nee
- B. Ja, namelijk de moeder
- C. Ja, namelijk de vader

Eventuele toelichting: .....

Volgens artikel 1:377c van het Burgerlijk Wetboek hebben beide ouders recht op informatie betreffende de schoolontwikkeling van hun kind/kinderen, ook als een van de ouders niet is belast met het gezag en om die informatie vraagt.

Zijn er volgens u in het belang van uw kind/kinderen redenen om vanuit school een van de ouders die informatie te onthouden?

- A. Nee
- B. Ja, namelijk: .....

Zijn er tussen u beiden afspraken gemaakt over het halen en brengen van uw kind/kinderen van en naar school?

- A. Nee
- B. Ja, namelijk: .....

Gesprekken met de leerkracht(en) over de schoolontwikkeling van uw kind/kinderen zullen in principe met beide ouders plaatsvinden. U zult daarvoor gezamenlijk worden uitgenodigd.

Mocht het voor u echt niet mogelijk of wenselijk zijn om gezamenlijk aanwezig te zijn, wilt u dan liever afzonderlijke gesprekken met de leerkracht(en)?

- A. Nee
- B. Ja

Als er belangrijke informatie is, die in het belang is van uw kind/kinderen, zal ik de school hiervan zo snel mogelijk op de hoogte brengen.

Voor akkoord,

Naam: .....

Handtekening: .....

BIJLAGE 2 – artikel 377b en 377c

Artikel 377b

1

De ouder die met het gezag is belast, is gehouden de niet met het gezag belaste ouder op de hoogte te stellen omtrent gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de persoon en het vermogen van het kind en deze te raadplegen - zo nodig door tussenkomst van derden - over daaromtrent te nemen beslissingen. Op verzoek van een ouder kan de rechter ter zake een regeling vaststellen.

2

Indien het belang van het kind zulks vereist kan de rechter zowel op verzoek van de met het gezag belaste ouder als ambtshalve bepalen dat het eerste lid van dit artikel buiten toepassing blijft.

3

Artikel 377e is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 377c

1

Onverminderd het bepaalde in artikel 377b van dit boek wordt de niet met het gezag belaste ouder desgevraagd door derden die beroepshalve beschikken over informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen, daarvan op de hoogte gesteld, tenzij die derde de informatie niet op gelijke wijze zou verschaffen aan degene die met het gezag over het kind is belast dan wel bij wie het kind zijn gewone verblijfplaats heeft, of het belang van het kind zich tegen het verschaffen van informatie verzet.

2

Indien de informatie is geweigerd, kan de rechter op verzoek van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde ouder bepalen dat de informatie op de door hem aan te geven wijze moet worden verstrekt. De rechter wijst het verzoek in ieder geval af, indien het belang van het kind zich tegen het verschaffen van de informatie verzet.